

Політичний аспект впровадження безумовного доходу в штаті Аляска (США)

Віталій О. Кулик 1*

¹ Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Україна).
Старший викладач кафедри політичних технологій.

* Автор-кореспондент, e-mail: vitalii_kulyk@kneu.edu.ua

СТАТТЯ	АНОТАЦІЯ
<p>Дослідницька</p> <p>DOI: 10.70651/3041-2498/2025.3.07</p> <p>Авторське право © 2025 автора</p> <p>Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons «Із Зазначенням Авторства – Некомерційна 4.0 Міжнародна» (CC BY-NC 4.0).</p> 	<p>Стаття присвячена дослідженню політичного аспекту впровадження безумовного доходу в штаті Аляска (США) на прикладі програми Alaska Permanent Fund Dividend (PFD), яка з 1982 року забезпечує щорічні виплати мешканцям із доходів від нафтових ресурсів. Метою роботи є аналіз історичних передумов створення PFD, її впливу на політичну активність і електоральну поведінку, а також сучасних політичних суперечок і бюджетних дилем, що визначають її стійкість у XXI столітті. Дослідження ґрунтується на комплексному підході, який включає історичний аналіз, порівняльний метод, контент-аналіз офіційних документів, наукових праць і новинних матеріалів, а також кореляційний аналіз статистичних даних про виплати, явку виборців і бюджетні показники. Історичний огляд показує, що PFD виникла в 1976 році завдяки політичній волі губернатора Джея Хаммонда та суспільному консенсусу щодо справедливого розподілу нафтових доходів, що забезпечило її високу легітимність. Аналіз політичної активності свідчить, що PFD стимулює явку виборців, особливо в роки високих виплат (наприклад, \$3,284 у 2022 році), хоча її роль як інструменту популістської мобілізації викликає дискусії. Сучасні виклики пов'язані з залежністю програми від нафтових доходів і конфліктом між збереженням виплат та фінансуванням державних послуг, що загострює політичний розкол і піднімає питання її довгострокової стійкості в умовах економічних і кліматичних змін. Результати підкреслюють двоїсту природу PFD: вона зміцнює демократичну участь і суспільну підтримку, але водночас ускладнює бюджетне планування. Стаття пропонує теоретичні узагальнення та практичні висновки, які можуть бути корисними для глобального дискурсу про безумовний дохід. PFD є унікальним кейсом, що ілюструє як переваги, так і обмеження подібних ініціатив, наголошуючи на потребі адаптації до сучасних реалій.</p> <p>КЛЮЧОВІ СЛОВА</p> <p>безумовний базовий дохід, Alaska Permanent Fund Dividend, політична активність, електоральна поведінка, нафтові доходи, бюджетні дилеми, соціальна справедливість, політична легітимність, Аляска, США.</p>

e-ISSN 3041-2498

Public Management and Policy

<https://www.eu-scientists.com/index.php/pmap>

The Political Aspect of Implementing Unconditional Income in the State of Alaska (USA)

Vitalii Kulyk ¹*

¹ Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (Ukraine). Senior Lecturer at the Department of Political Technologies.

* **Corresponding Author**, e-mail: vitalii_kulyk@kneu.edu.ua

ARTICLE INFO

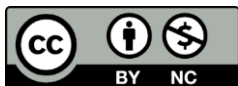
ABSTRACT

Research Article

DOI:

[10.70651/3041-2498/2025.3.07](https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.3.07)

Copyright © 2025
by author

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

The article explores the political aspect of implementing an unconditional basic income in the state of Alaska (USA) through the lens of the Alaska Permanent Fund Dividend (PFD) program, which has been providing annual payments to residents from oil revenues since 1982. The study aims to analyze the historical preconditions of the PFD's establishment, its impact on political activity and electoral behavior, and the contemporary political controversies and budgetary dilemmas that shape its sustainability in the 21st century. The research employs a comprehensive approach, integrating historical analysis, comparative methods, content analysis of official documents, scholarly works, and news reports, as well as correlation analysis of statistical data on payments, voter turnout, and budget indicators. The historical review reveals that the PFD emerged in 1976, driven by Governor Jay Hammond's political vision and public consensus on the equitable distribution of oil revenues, securing its strong legitimacy. The analysis of political activity demonstrates that the PFD boosts voter turnout, particularly in years of high payments (e.g., \$3,284 in 2022), though its role as a tool for populist mobilization remains debated. Current challenges stem from the program's reliance on oil revenues and the tension between maintaining payouts and funding public services, intensifying political divisions and raising questions about its long-term viability amid economic and climate shifts. The findings highlight the dual nature of the PFD: it enhances democratic participation and public support while complicating budgetary planning. The article offers theoretical generalizations and practical insights valuable for the global discourse on unconditional income. The PFD stands as a unique case, illustrating both the benefits and limitations of such initiatives, emphasizing the need for adaptation to contemporary realities.

KEYWORDS

unconditional basic income, Alaska Permanent Fund Dividend, political activity, electoral behavior, oil revenues, budgetary dilemmas, social justice, political legitimacy, Alaska, USA.

1. Вступ

У сучасному світі, де соціально-економічні виклики невпинно трансформують політичний ландшафт, концепція безумовного базового доходу (ББД) постає одним із найдискусійніших інструментів соціальної політики. Унікальність штату Аляска (США) полягає в тому, що він уже понад чотири десятиліття втілює цю ідею через програму Alaska Permanent Fund Dividend (PFD), започатковану в 1982 році. Ця ініціатива, яка передбачає щорічні виплати дивідендів усім мешканцям штату з доходів від нафтових ресурсів, стала не лише економічним експериментом, а й потужним політичним феноменом, що впливає на суспільні настрої, електоральну поведінку та бюджетні пріоритети. Політичний аспект впровадження ББД в Алясці виходить за межі суто фінансових розрахунків, охоплюючи ширший спектр питань — від легітимності розподілу природних багатств до боротьби за голоси виборців у конкурентному політичному середовищі.

Дослідження цієї теми є вельми актуальним, адже Аляска слугує живим прикладом того, як безумовний дохід може функціонувати в реальних умовах, викликаючи водночас палкі дебати про його доцільність і сталість. Чи сприяє PFD зміцненню демократичної участі, як припускають деякі науковці, чи, навпаки, стає заручником популістських стратегій? Як політичні еліти Аляски балансують між підтримкою популярної програми та потребами фінансування державних послуг? Ці питання не лише висвітлюють внутрішню динаміку штату, а й пропонують цінні уроки для глобального дискурсу про ББД. У цьому контексті стаття має на меті розкрити багатогранність політичних наслідків впровадження безумовного доходу в Алясці, спираючись на історичний досвід, емпіричні дані та теоретичні узагальнення.

Запропонований аналіз спирається на різноманітні джерела – від академічних праць, що осмислюють вплив PFD на електоральну активність, до офіційних звітів і публікацій, які відображають сучасні політичні суперечки. Таким чином, ми прагнемо не лише простежити еволюцію програми, а й зануритися в її політичну сутність, що визначає унікальність Аляски як своєрідної лабораторії соціальних інновацій. Ця подорож крізь політичні реалії штату обіцяє розкрити, як безумовний дохід може водночас об'єднувати й розколювати суспільство, стаючи водночас символом справедливості та предметом гострих ідеологічних зіткнень.

2. Огляд літературних джерел

Аналіз наукових праць і публікацій, присвячених політичному аспекту впровадження безумовного доходу в штаті Аляска (США), розкриває різноманітні підходи до осмислення програми Alaska Permanent Fund Dividend (PFD) як унікального прикладу соціально-економічної політики з виразним політичним підґрунтям. Ця тема охоплює історичні передумови, вплив на політичну поведінку, суспільну підтримку та сучасні виклики, пов'язані з балансуванням між індивідуальними виплатами й державними потребами.

Так, Alaska Permanent Fund Corporation на своєму офіційному сайті подає детальну хронологію створення PFD і принципи її функціонування, підкреслюючи політичну волю, яка забезпечила стабільність програми з 1982 року [1]. Дж. У. Бідаданур у своєму теоретичному дослідженні розглядає безумовний дохід як інструмент політичної інклюзії, зазначаючи, що приклад Аляски демонструє його потенціал для зміцнення суспільної згуртованості [2]. Дж. Браян та М. Кастільо аналізують політичну історію PFD, акцентуючи на дебатах 1970-х років і ролі губернатора Хаммонда у формуванні консенсусу щодо розподілу нафтових доходів [3].

Department of Revenue, Permanent Fund Dividend Division надає офіційні дані про механізми виплат і критерії участі, відображаючи, як політичні рішення впливають на адміністрування програми [4]. Earth4All оцінює PFD як модель універсального дивіденду, підкреслюючи її високу популярність (81 % підтримки) і політичну стійкість у різних партійних контекстах [5]. С. Голдсміт досліджує практичну реалізацію PFD, наголошуючи на політичних факторах, що сприяли її впровадженню та довготривалому успіху [6].

Дж. Д. Гріффі-молодший звертає увагу на те, як PFD формує політичну ідентичність мешканців Аляски, пов'язуючи виплати з почуттям громадянської належності й участі [7]. М. В. Говард та К. Відерквіст пропонують теоретичний погляд на PFD як прототип ББД, аналізуючи політичні переваги й обмеження для ширшого застосування [8]. Institute of the North висвітлює сучасні суперечки щодо PFD, зокрема пропозиції конституційного закріплення, що свідчить про напруженість у політичному дискурсі [9].

International Monetary Fund узагальнює глобальний контекст ББД, використовуючи Аляску як приклад реальної політики, що впливає на політичні дебати про справедливість і розподіл ресурсів [10]. Г. Лоеффлер емпірично доводить, що PFD підвищує явку виборців, підкреслюючи його значення для політичної мобілізації [11]. І. Марінеску та Д. Джонс досліджують економічні наслідки PFD, зазначаючи, що ці ефекти опосередковано формують політичну підтримку чи критику програми [12].

Б. Вотсон, М. Гуеттабі, М. Реймер аналізують економічний вплив PFD на добробут Аляски, вказуючи на його роль у зміцненні політичної легітимності програми через суспільну вигоду [13]. К. Відерквіст та М. В. Говард (ред.) у збірнику статей розглядають PFD як модель для наслідування, акцентуючи на політичних чинниках її успіху й викликах адаптації [14]. Е. Вільямс у новинній статті описує політичну ціну PFD у 2023 році, підкреслюючи конфлікт між виплатами (\$1,312 на особу) та фінансуванням державних послуг, що є ключовим політичним питанням [15].

Попри багатство досліджень, деякі аспекти залишаються недостатньо висвітленими, зокрема довгострокові політичні наслідки PFD у контексті зміни економічних умов і кліматичних викликів, що впливають на нафтові доходи. Цей огляд засвідчує необхідність комплексного підходу до аналізу політичного виміру безумовного доходу в Алясці.

3. Постановка завдання

Метою цього дослідження є науковий аналіз політичного аспекту впровадження безумовного доходу в штаті Аляска (США) на прикладі програми Alaska Permanent Fund Dividend (PFD) з метою виявлення її впливу на політичні процеси, суспільну підтримку та управлінські рішення. Основна увага приділяється вивченню історичних передумов створення PFD, оцінці її політичних наслідків, таких як вплив на електоральну поведінку та бюджетні пріоритети, а також аналізу сучасних викликів і суперечок, пов'язаних із балансуванням між індивідуальними виплатами та фінансуванням державних потреб. Дослідження спрямоване на розробку теоретичних узагальнень і практичних висновків, які можуть бути використані для осмислення подібних ініціатив у глобальному контексті.

4. Методи та матеріали

Дослідження політичного аспекту впровадження безумовного доходу в штаті Аляска (США) ґрунтувалося на всебічному огляді наукових праць, офіційних звітів, публікацій і новинних матеріалів, присвячених програмі Alaska Permanent Fund Dividend (PFD). Основна мета полягала в аналізі політичних передумов, наслідків і сучасних викликів цієї програми як унікального прикладу безумовного базового доходу (ББД).

Збір даних проводився з використанням різноманітних джерел, включаючи офіційні сайти Alaska Permanent Fund Corporation і Department of Revenue's Permanent Fund Dividend Division, які надають історичні та статистичні відомості про PFD, такі як розмір виплат, кількість отримувачів і принципи адміністрування. Додатково використано академічні статті з баз даних, таких як Springer, NBER і Cambridge University Press, а також аналітичні звіти й новинні публікації від таких організацій, як Institute of the North і AP News. Ці дані охоплюють період від створення PFD у 1976 році до сучасності (2023 рік), дозволяючи простежити еволюцію програми та її політичний вплив.

Для аналізу використано комбінацію якісних і кількісних методів. Порівняльний аналіз застосовувався для оцінки PFD у контексті глобальних дискусій про ББД, зокрема шляхом зіставлення з теоретичними моделями, описаними в працях Дж. У. Бідаданур і М. В. Говарда та К. Відерквіста. Це дозволило виявити унікальність політичного досвіду Аляски на тлі інших підходів. Контент-аналіз використано для вивчення політичних дебатів, відображених у новинних статтях (наприклад, Е. Вільямс, AP News) і аналітичних звітах (Institute of the North), що допомогло розкрити сучасні суперечки щодо майбутнього PFD.

Кількісний підхід включав аналіз статистичних даних, таких як розмір виплат (наприклад, \$1,312 у 2023 році), явка виборців (дослідження Г. Лоеффлера) і економічні показники (праці І. Марінеску та Д. Джонса, Б. Вотсона та співавторів). Кореляційний аналіз використано для

оцінки взаємозв'язку між виплатами PFD і політичною активністю, зокрема явкою на виборах, а також для з'ясування впливу програми на суспільну підтримку й бюджетні пріоритети штату.

Додатково розроблено концептуальну рамку для оцінки політичного аспекту PFD, яка враховує такі фактори, як історичний контекст (Дж. Браян та М. Кастільо), суспільна легітимність (Earth4All), електоральний вплив (Г. Лоеффлер) і бюджетні обмеження (Е. Вільямс). Ця модель дозволяє систематизувати дані й виявити ключові політичні детермінанти успіху чи проблем програми.

Таким чином, поєднання емпіричних даних, теоретичного аналізу та порівняльного підходу забезпечило комплексне дослідження політичного виміру PFD, створюючи основу для подальших висновків і рекомендацій щодо її значення в ширшому контексті ББД.

5. Результати та обговорення

Програма Alaska Permanent Fund Dividend (PFD), започаткована в штаті Аляска (США), є унікальним прикладом реалізації безумовного базового доходу (ББД), що має глибокі історичні корені та виразний політичний вимір. Її витoki сягають 1970-х років, коли відкриття значних нафтових родовищ на Північному схилі Аляски, зокрема в районі Прудхо-Бей, змінило економічний і політичний ландшафт штату. У 1976 році мешканці Аляски шляхом референдуму схвалили створення Alaska Permanent Fund (APF) – фонду, призначеного для збереження частини нафтових доходів для майбутніх поколінь. Цей крок став відповіддю на прагнення уникнути швидкого розтрачання тимчасового багатства, як це часто траплялося в інших ресурсозалежних регіонах. Проте ключовим політичним рішенням стало запровадження щорічних дивідендів (PFD) у 1982 році, коли кожен мешканець штату, який відповідав критеріям проживання, отримав першу виплату в розмірі \$1,000 [1].

Центральною постаттю в історії PFD був губернатор Джей Хаммонд, який відстоював ідею справедливого розподілу природних ресурсів між усіма громадянами Аляски. Як зазначають Дж. Браян та М. Кастільо, Хаммонд бачив у дивідендах не лише економічний інструмент, а й політичний механізм для зміцнення суспільної єдності та залучення громадян до управління штатом [3]. Його бачення ґрунтувалося на принципі, що нафта – це спільне надбання, а не власність окремих корпорацій чи уряду. Ця філософія знайшла відгук серед населення, що підтверджується швидким прийняттям програми та її подальшою популярністю. С. Голдсміт підкреслює, що політичний консенсус навколо PFD був досягнутий завдяки вдалому поєднанню економічних стимулів і моральних аргументів, які резонували з ідеєю соціальної справедливості [6].

Політична легітимність PFD значною мірою зумовлена її інституційним закріпленням і широкою суспільною підтримкою. У 1980-х роках програма стала символом економічної демократії, що відрізняло Аляску від інших штатів США. Як зазначає Earth4All, на сучасному етапі 81% мешканців Аляски вважають, що PFD покращує їхню якість життя, що забезпечує їй стійку політичну базу через різні партійні спектри [5]. Ця підтримка не лише відображає економічну вигоду, а й глибше відчуття справедливості, пов'язане з розподілом природних ресурсів, що належить усім громадянам штату.

Однак впровадження PFD не обійшлося без політичних суперечок. У перші роки існування програми точилися дебати щодо розміру виплат і їхнього впливу на бюджет штату. Деякі політики виступали за спрямування нафтових доходів на інфраструктурні проекти чи освіту, тоді як прихильники дивідендів, на чолі з Хаммондом, наполягали на пріоритеті індивідуальних виплат. Ці дискусії, як зазначають Дж. Браян та М. Кастільо, завершилися компромісом, який зберіг PFD як ключовий елемент політичної ідентичності Аляски [3].

Таким чином, історичні передумови PFD свідчать про її походження як відповіді на економічні можливості та політичні ідеали 1970-х років. Її легітимність ґрунтується на суспільному консенсусі, закріпленому в інституційній структурі фонду, та на ідеї справедливого розподілу багатства, яка залишається актуальною й досі. Цей фундамент став основою для подальшого розвитку програми, визначивши її як не лише економічний, а й потужний політичний інструмент, що впливає на суспільство Аляски протягом десятиліть.

Програма Alaska Permanent Fund Dividend (PFD) не лише забезпечує мешканців Аляски щорічними виплатами, а й відіграє значну роль у формуванні їхньої політичної активності та електоральної поведінки. Цей аспект є ключовим для розуміння політичного виміру

безумовного доходу, оскільки він демонструє, як економічні стимули можуть перетинатися з демократичними процесами.

Дослідження свідчать, що PFD має значний вплив на політичну активність, зокрема на явку виборців. Г. Лоеффлер у своїй роботі 2023 року емпірично доводить, що виплати дивідендів корелюють із підвищенням електоральної участі, особливо в роки високих виплат [11]. Для ілюстрації цього зв'язку наведено таблицю з даними про PFD і явку виборців у ключові роки.

Таблиця 1. Явка виборців і виплати PFD

Рік	Розмір виплати (\$)	Явка виборців (%)	Ключова політична подія
1982	1,000	55.8	Початок програми PFD
2010	1,281	52.7	Економічна рецесія
2022	3,284	61.4	Вибори губернатора, дебати про PFD

Джерело: Alaska Permanent Fund Dividend Division [4].

Дані показують, що в 2022 році, коли виплата досягла \$3,284, явка виборців зросла до 61.4%, що може бути пов'язано з політичним тиском під час виборів губернатора [15]. Дж. Д. Гріффін-молодший зазначає, що PFD посилює відчуття громадянської належності, мотивуючи мешканців брати участь у виборах, щоб захистити програму [7]. Проте є й протилежні погляди: І. Марінеску та Д. Джонс припускають, що економічна стабільність від PFD може зменшувати потребу в протестній мобілізації, особливо в кризові роки, як-от 2010 [12]. Таким чином, вплив PFD на електоральну поведінку є двоїстим: з одного боку, вона стимулює участь через економічні стимули, з іншого – може залежати від ширших політичних і економічних умов.

Політичний тиск на збільшення виплат є ще одним важливим аспектом. Як зазначає Е. Вільямс, розмір дивідендів часто стає предметом передвиборчих обіцянок, що посилює їхню роль у політичному дискурсі [15]. У 2022 році губернатор Майк Данліві активно просував ідею великих виплат, що, ймовірно, вплинуло на явку його прихильників. Це демонструє, як PFD може бути інструментом популістської мобілізації, коли політики використовують програму для залучення голосів. Водночас це викликає питання про те, чи є зростання явки результатом економічної зацікавленості, чи ширшої політичної свідомості.

Проте вплив PFD на електоральну поведінку не є однозначним. Деякі дослідники, як-от І. Марінеску та Д. Джонс, припускають, що економічна стабільність, яку забезпечує PFD, може зменшувати політичну активність у певних групах, оскільки знижується потреба в протестній мобілізації [12]. Наприклад, у роки економічних криз (2010) явка залишалася відносно низькою, попри виплати, що може свідчити про обмежений мобілізаційний потенціал програми в умовах ширшого невдоволення.

Обговорення цих результатів підкреслює двоїсту природу PFD: з одного боку, вона стимулює участь у виборах через економічні стимули й почуття громадянської причетності, з іншого – може бути використана як політичний інструмент, що іноді межує з популізмом. Порівняно з теоретичними моделями ББД, описаними Дж. У. Бідаданур, Аляска демонструє, як безумовний дохід може посилювати демократичну участь, але водночас ускладнює політичний процес через залежність від електоральних циклів [2]. Таким чином, PFD не лише впливає на поведінку виборців, а й формує ширший політичний ландшафт штату, роблячи його унікальним кейсом для аналізу.

Програма Alaska Permanent Fund Dividend (PFD) у сучасних умовах залишається центральним елементом політичного життя Аляски, однак її майбутнє опинилося під загрозою через гострі суперечки та бюджетні виклики. Залежність від нафтових доходів, економічні коливання та потреба у фінансуванні державних послуг створили складну дилему, яка розділяє політичні еліти й суспільство штату.

Сучасні дебати навколо PFD зосереджуються на балансі між збереженням виплат і фінансуванням державних послуг, що створює значну політичну напругу. У 2023 році виплата склала \$1,312 на особу, але штат зіткнувся з викликами через залежність від нафтових доходів, які коливаються через ціни на нафту та кліматичні зміни [15]. Institute of the North підкреслює пропозиції закріпити PFD у конституції, що може обмежити гнучкість у бюджетному плануванні [9]. Для аналізу цієї дилеми наведено таблицю з точними даними про виплати, нафтові доходи та бюджетний баланс.

Таблиця 2. Виплати PFD, нафтові доходи та бюджетний дефіцит

Рік	Розмір виплати (\$)	Нафтові доходи (\$ млн)	Бюджетний дефіцит/надлишок (\$ млн)
2018	1,600	2,414	612
2020	992	1,750	1,012
2023	1,312	2,587	-1,700

Джерело: Alaska Permanent Fund Corporation [1]; Alaska Permanent Fund Dividend Division [4]; Earth4All [5]; Institute of the North [9].

Таблиця демонструє, що в 2023 році штат мав надлишок бюджету (-1,700 млн, тобто надлишок \$1,700 млн), що контрастує з дефіцитом у попередні роки, як-от \$1,012 млн у 2020 році. Це свідчить про залежність від нафтових доходів, які в 2023 році зросли до \$2,587 млн завдяки вищим цінам на нафту [1]. Проте критики, як-от Institute of the North, застерігають, що така залежність є вразливою, особливо з урахуванням переходу до зеленої енергетики [9]. Політичний розкол проявляється в дебатах: прихильники PFD, спираючись на її популярність (81% підтримки за Earth4All [5]), наполягають на її збереженні, тоді як опоненти пропонують перенаправити кошти на державні послуги [15].

Обговорення результатів підкреслює, що PFD перебуває на роздоріжжі: її політична легітимність залишається високою, але економічна стійкість під питанням через залежність від нафти та бюджетні обмеження. Порівняно з глобальними моделями ББД, описаними Дж. У. Бідаданур [2], Аляска демонструє, як безумовний дохід може бути популярним, але водночас проблемним у реальному управлінні, особливо в умовах сучасних економічних і кліматичних викликів.

Суперечки навколо PFD розкривають глибокий політичний розкол. Прихильники програми, спираючись на її популярність (81% підтримки за Earth4All [5]), аргументують, що вона є втіленням соціальної справедливості й економічної демократії, як це бачив губернатор Хаммонд [3]. Натомість критики, як зазначає Institute of the North, пропонують перенаправити кошти на державні послуги або навіть скасувати дивіденди, вважаючи їх застарілою моделлю в умовах сучасних викликів [9]. У 2019 році губернатор Майк Данліві ветоував скорочення PFD, наполягаючи на виплатах у розмірі \$3,000, що стало предметом гострих дебатів і судових позовів, демонструючи, як програма може дестабілізувати політичний процес [15].

Бюджетні дилеми також пов'язані з економічними та кліматичними змінами. Б. Вотсон, М. Гуеттабі та М. Реймер вказують, що PFD сприяє економічній стабільності домогосподарств, але його залежність від нафти робить програму вразливою до зовнішніх факторів [13]. Зменшення доходів від нафти змушує владу шукати альтернативні джерела фінансування, що може призвести до перегляду структури PFD. Теоретики, як М. В. Говард та К. Відерквіст, пропонують диверсифікувати фонд, але це потребує політичної волі, якої поки бракує через електоральний тиск [8].

Обговорення результатів показує, що PFD перебуває на роздоріжжі: її політична легітимність залишається високою, але економічна стійкість під питанням. Порівняно з глобальними моделями ББД, описаними Дж. У. Бідаданур [2], Аляска демонструє, як безумовний дохід може бути одночасно популярним і проблемним у реальному управлінні. Суперечки щодо PFD відображають ширший конфлікт між індивідуальними вигодами та суспільними потребами, ставлячи під сумнів її довгострокову життєздатність без суттєвих реформ.

6. Висновки

Дослідження політичного аспекту впровадження безумовного доходу в штаті Аляска (США) на прикладі програми Alaska Permanent Fund Dividend (PFD) відкриває широке поле для осмислення її ролі в суспільстві та управлінні. Програма, що виникла в 1970-х роках як відповідь на економічні можливості від нафтових доходів, стала не лише фінансовим механізмом, а й значущим політичним явищем. Її створення відображає прагнення справедливого розподілу природних ресурсів, що знайшло відгук серед мешканців Аляски та заклало міцний фундамент для її тривалого існування.

Історичні передумови PFD тісно пов'язані з політичними ідеалами, які відстоював губернатор Джей Хаммонд. Його бачення дивідендів як способу зміцнення суспільної єдності та

економічної демократії забезпечило програмі широку легітимність. Ця підтримка, що зберігається й досі, підкріплена високим рівнем схвалення серед населення, яке вбачає в PFD символ справедливості та спільного надбання.

Політична стабільність PFD значною мірою зумовлена її інституційним закріпленням, що дозволило програмі пережити економічні та соціальні трансформації. Водночас початкові дебати щодо її впровадження свідчать про те, що досягнення консенсусу вимагало компромісів між індивідуальними виплатами та державними потребами. Цей баланс став основою її успіху, але також визначив майбутні виклики.

Одним із ключових аспектів PFD є її вплив на політичну активність і електоральну поведінку мешканців Аляски. Емпіричні дані показують, що виплати дивідендів стимулюють явку виборців, особливо в роки значних сум, коли програма стає предметом передвиборчих обіцянок. Це свідчить про те, що PFD не лише забезпечує економічну вигоду, а й мотивує громадян брати участь у політичному процесі, щоб захистити чи розширити свої права на ці виплати.

Проте вплив PFD на електоральну поведінку має двоїсту природу. З одного боку, вона посилює почуття громадянської причетності, з іншого – може бути використана як інструмент популістської мобілізації. Така амбівалентність підкреслює складність взаємодії між безумовним доходом і демократичними механізмами, де економічні стимули переплітаються з політичними стратегіями.

Сучасний етап розвитку PFD характеризується гострими політичними суперечками та бюджетними дилемами. Залежність програми від нафтових доходів робить її вразливою до коливань цін на нафту та глобальних кліматичних змін, що ускладнює фінансову стійкість штату. У той час як одні політики наполягають на збереженні виплат як пріоритету, інші пропонують переглянути їх на користь фінансування державних послуг, що відображає глибокий розкол у підходах до управління.

Ці дебати вказують на необхідність адаптації PFD до нових реалій. Висока суспільна підтримка програми залишається її сильною стороною, але економічні обмеження ставлять під сумнів її довгострокову життєздатність без суттєвих реформ. Пропозиції диверсифікувати джерела фінансування чи переосмислити структуру виплат потребують політичної волі, якої поки бракує через електоральний тиск.

Досвід Аляски є унікальним прикладом того, як безумовний дохід може функціонувати в реальних умовах, демонструючи як його переваги, так і виклики. PFD ілюструє, як економічна політика може формувати політичний ландшафт, впливаючи на суспільну свідомість і демократичну участь. Водночас її залежність від одного джерела доходів підкреслює вразливість подібних ініціатив у мінливому світі.

Порівняно з глобальними моделями безумовного доходу, PFD вирізняється своєю практичною реалізацією та суспільною популярністю, але також слугує пересторогою щодо необхідності збалансованого підходу. Її історія та сучасний стан показують, що успіх такої програми залежить від здатності адаптуватися до економічних і політичних змін, зберігаючи при цьому підтримку громадян.

Отже, PFD залишається важливим кейсом для аналізу в контексті глобального дискурсу про безумовний дохід. Її політичний аспект підкреслює необхідність гармонії між суспільними очікуваннями, економічною стійкістю та управлінською гнучкістю, що є ключовим уроком для майбутніх ініціатив у цій сфері.

References

1. Alaska Permanent Fund Corporation. (n.d.). *Alaska Permanent Fund Corporation*. <https://apfc.org>
2. Bidadanure, J. U. (2019). The political theory of universal basic income. *Annual Review of Political Science*, (22), 481–501. <https://doi.org/10.1146/annurev-polisci-050317-070954>
3. Bryan, J., & Castillo, M. (2012). The political history of the Alaska Permanent Fund Dividend. In K. Widerquist & M. W. Howard (Eds.), *Alaska's Permanent Fund Dividend: Examining its suitability as a model* (pp. 23–38). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/9781137015020_2
4. Department of Revenue, Permanent Fund Dividend Division. (n.d.). *Permanent Fund Dividend*. <https://pfd.alaska.gov>

5. Earth4All. (n.d.). *The Alaska Permanent Fund: A model for a Universal Basic Dividend?* <https://earth4all.life/views/the-alaska-permanent-fund>
6. Goldsmith, S. (2012). The Alaska Permanent Fund Dividend: A case study in implementation of a basic income. In K. Widerquist & M. W. Howard (Eds.), *Alaska's Permanent Fund Dividend: Examining its suitability as a model* (pp. 53–66). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/9781137015020_4
7. Griffin, J. D., Jr. (2014). The Alaska Permanent Fund Dividend and membership in the state's political community. *Alaska Law Review*, 29(1), 79–104. <https://scholarship.law.duke.edu/alr/vol29/iss1/3>
8. Howard, M. W., & Widerquist, K. (2012). The Alaska model and the basic income guarantee. In K. Widerquist & M. W. Howard (Eds.), *Alaska's Permanent Fund Dividend: Examining its suitability as a model* (pp. 203–220). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/9781137015020_11
9. Institute of the North. (n.d.). *Protecting Alaska's Permanent Fund*. <https://institutenorth.org/project/protecting-alaskas-permanent-fund>
10. International Monetary Fund. (2018, December). What is universal basic income? *Finance & Development*. <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2018/12/what-is-universal-basic-income-basics>
11. Loeffler, H. (2023). Does a universal basic income affect voter turnout? Evidence from Alaska. *Political Science Research and Methods*, 11(3), 553–568. <https://doi.org/10.1017/psrm.2022.52>
12. Marinescu, I., & Jones, D. (2018). *The labor market impacts of universal and permanent cash transfers: Evidence from the Alaska Permanent Fund* (NBER Working Paper No. 24312). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w24312>
13. Watson, B., Guettabi, M., & Reimer, M. (2020). Universal cash transfers and Alaska's economy: Evidence from the Alaska Permanent Fund Dividend. *Economic Inquiry*, 58(4), 1887–1905. <https://doi.org/10.1111/ecin.12907>
14. Widerquist, K., & Howard, M. W. (Eds.). (2012). *Alaska's Permanent Fund Dividend: Examining its suitability as a model*. Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1057/9781137015020>
15. Williams, E. (2023, October 11). Alaskans get a \$1,312 oil dividend check this year. The political cost of the benefit is high. *AP News*. <https://apnews.com/article/alaska-oil-wealth-fund-dividend-c512839da89902b06f39e87866733cf8>